No. 209. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 3 en 4 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, brengen hij dezen, op last Z. E. den Heere Generaal der Infanterie, Opperbevelhebber dezer Vesting, ter kennisse der Ingezetenen en verdere belanghebbenden, dat, te rekenen van morgen *achtend* (Zondag), de passage door de Antwerpsche Poort dezer Stad, ook voor rijtuigen, worden zal geopend, doch dat van af Maandag de aanvolgende, tot nader order, de passage langs de Boschpoort, iederen avond, van zes tot negen ure, voor alle *rijtuigen* zal zijn gestremd.

Breda, den 2. *September* 1837.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven;
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 31sten Augustus.

Door den telegraaf is gisteren aan den hertog *van Orleans* het bericht gezonden dat zijne tegenwoordigheid in de hoofdstad dringend vereischt werd. Z. K. H. heeft zich daarop terstond van Compiegne naar Parijs begeven, en dadelijk bij zijne komst een kanmerraad bijgewoond, waarin het definitief besluit omtrent het doen der expeditie tegen Constantine genomen is. De opening van den veldtogt is uiterlijk op den 15den September bepaald. De hertog, tot generaal en chef van het leger in Afrika benoemd, zal aanstaanden maandag de reize derwaarts reeds aanvaarden; heden is Z. K. H. door den generaal *Rohaut* vergezeld, naar Compiegne bij zijne gemalin teruggekeerd.

De bijzondere correspondentie uit deze hoofdstad behelst omtrent de Afrikaansche aangelegenheden het volgende: » Het eerste van al de bladen der hoofdstad hebben wij aangekondigd dat de onderhandelingen tusschen den generaal *Damremont* en *Achmed*-Beij aangeknoopt, ten gevolge van de onbillijke eischen van het Arabisch opperhoofd waren afgesprongen. De generaal scheen toen echter nog hoop te voeden om *Achmet* rede te doen verstaan. Wij willen gelooven, in weêrwil van hetgeen door sommige particuliere brieven beweerd wordt, dat de generaal *Damremont* geen enkelen stap gedaan zal hebben, die onze nationale waarde te kort zou doen; maar ongelukkiglijk bestaat er grond om te gelooven dat de eerste stappen van den kant der fransche overheden gedaan zijn, hetgeen als de oorzaak moet beschouwd worden dat *Achmed*-Beij den hoogen toon heeft aangenomen, welke den generaal genoopt heeft om nieuwe bevelen van zijn hof te vragen. Thans schijnt het zoo verre te zijn gekomen dat de expeditie van Constantine niet uitgesteld kan worden, en onverwijld aan dezelve gevolg moet worden gegeven. Reeds acht dagen geleden heeft het bewind het eerste bericht van het afbreken der onderhandelingen ontvangen, en zijn er onmiddellijk bevelen naar Toulon gezonden om het vertrek der laatste troepen-bezendingen en van krijgsvoorraad te bespoedigen. Eergisteren echter heeft men, gelijk verzekerd wordt, nieuwe depeches ontvangen, die het beleggen van eene buitengewone bijeenkomst der ministers noodzakelijk hebben gemaakt. Men zegt dat de generaal het bericht heeft gezonden dat de bey van Constantine eene aanzienlijke magt op de been brengt, en men elk oogenblik een geduchten aanval op het kamp van Gueima verwacht. Deze stelling is echter reeds zoo goed versterkt, dat men met reden verwachten kan, dat de Arabieren aldaar hun hoofd zullen stooten; men heeft evenwel de voorzorg gebruikt het aantal troepen in hetzelve gelegerd, te versterken.

» Ten gevolge van het nemen van een besluit omtrent den togt van Constantine, en de benoeming van den hertog *van Orleans* tot opperbevelhebber van het Afrikaansche leger, zal het kamp te Compiegne worden ongebroken; de troepen, die in hetzelve liggen, zullen naar het zuiden des Rijks worden gezonden, om die te vervangen waaraan het bevel zal worden gegeven om zich naar Metz in te scheepen. De expeditie zal (gelijk men sedert den mislukten togt naar Constantine hiervan steeds de noodzakelijkheid heeft ingezien), op eene groote schaal plaats hebben. De hertog *van Orleans* zal door een talrijken staf worden gevolgd. Men zegt dat die vorst, indien er vroeger sprake was van het doen eener tweede expeditie, reeds de strategische plannen van dezen veldtogt grondig beschouwd had. — Behalve dat men bij het vernemen der benoeming van den hertog eenige bevreemding bespeurd heeft, daar het zeggen was dat hem na zijn huwelijk die taak niet meer zou opgedragen en de hertog *van Nemours* er mede belast worden, zoo heeft zijne benoeming als aanvoerder eener zoo belangrijke onderneming over het algemeen niet veel bijval gevonden. Men wil niet betwisten dat de vorst zeer grondige theoretische kennis der krijgskunst kan bezitten, men gelooft zelfs dat hij in staat is om het bevel over een leger te voeren; maar men oppert de vraag of het niet het leven der soldaten in de waagschaal stellen genoemd mag worden, hun een jongeling van 25 jaren als chef te geven, als het een oorlog geldt die niet volgens de gewone regelen gevoerd kan worden. Wel is waar, de prins zal door een raad van opperofficieren omgeven worden, maar zoodra toch de gevoelens verdeeld zijn, zal het aan hem staan om te beslissen en hij eene zware verantwoordelijkheid op zich te laden. Niet te min wenscht men vurig dat de hertog zich met roem van deze moeijelijke taak moge kwijten.

Berigten uit Toulon voorspellen dat de fransche expeditie een gedenkluk resultaat zal ontmoeten. Het kamp van *Achmed* bij is, naar men vernemt, zeer uitgestrekt en wel voorzien; het bevatte 6000 ruiters en 3000 man te voet; een tweede kamp, op zes mijlen van Constantine opgerigt, bevatte nog 4000 man te voet.

— Er wordt verzekerd dat er tot het huwelijk van den prins *Adam* van Wurtemberg met de prinses *Maria van Orleans* vast besloten is. Koning *Lodewijk Philips* zou zich bij het huwelijkscontract verbonden hebben om aan zijne dochter een jaarlijksch inkomen van 200,000 fr. toe te leggen.

— De heer *Arthur Arton* heeft gisteren de geloofsbrieven aan Z. M. overhandigd, waarbij hij tot de waardigheid van minister plenipotentiaris van hare Britannische Majesteit, in afwezigheid van lord *Granville*, haren ambassadeur alhier, verheven wordt.

— Er is hier over Marseille een koerier uit Konstantinopel aangekomen, door ons gezantschap aldaar afgezonden, die, naar men verzekert, buitengewone berigten heeft overgebragt omtrent de vaststelling van het douanen-tarief en omtrent de bestemming van het uitgezeilde eskader van den kapudan pacha.

— Gisteren is te Bry-sur-Marne het lijk van den baron *Louis* ter aarde besteld. Velen van zijne vrienden en van degenen tot wie hij gedurende zijne lange loopbaan in betrekking gestaan heeft, hebben de lijkplegtigheid bijgewoond.

— Naar men vernoemt, laat de toestand van de hertogin van *St. Leu*, volstrekt geene hoop op herstelling meer over; echter zoude haar lijden nog verscheidene maanden kunnen duren.

— Men heeft te Bordeaux ten tweeden male een *charivari* aan den uitgever van het *Mémorial Bordelais* gebragt; dit maal schijnt het echter met grove ongeregeldheden gepaard te zijn gegaan. Aanleiding tot het in hechtenis nemen van een twintigtal personen hadden gegeven.

— Te Marseille heeft de cholera geene vorderingen gemaakt. Op den 26sten hebben er 45, den 27sten 48 cholera-sterfgevallen plaats gehad.

— Ook heden is door de regering het stilzwijgen bewaard omtrent de Spaansche zaken. Volgens berigten, die men langs den gewonen weg uit Madrid heeft ontvangen en welke tot den 28sten loopen, was het ministerie nog geenszins voltallig, hetgeen ook zijn staatkundig programma nog niet bekend gemaakt had, en het geheel nog niets van zich doen hooren; zoodat men bij de

ministratien des Rijks niet wist of er al of niet een ministerie bestond. Men sprak van een weinig bekend man, den heer *Camaleno*, als kandidaat voor de portefeuille van binnenlandsche zaken; doch van eenen anderen kant meende men dat de heer *Pizarro* (van wien men gemeld heeft dat hij zich met geene portefeuille wilde belasten uit vrees dat de gehate hem wegens zijne vroegere handelingen ter verantwoording zouden roepen, en waarvan thans weder gesproken wordt als of hij werkelijk deel van het ministerie uitmaakte) zich *ad interim* met dezelve zou belasten, daar dit departement bij de verkiezingen van te veel gewigt was, om hetzelve aan minkundige handen toe te vertrouwen. Den volgenden dag was er uit het hoofdkwartier van *Espartero* een staf-officier te Madrid gekomen, depeches overbrengende waarbij deze (die de betrekking van minister van oorlog heeft aanvaard) eene geheele afdeeling van zijn departement in zijn hoofdkwartier verlangt te hebben. Men heeft begrepen dit niet te kunnen toestaan, en den minister van de marine, *San Miguel*, wiens ijver zeer geroemd wordt, het departement van oorlog opgedragen.

Onder de bevolking van Madrid wordt gezegd rust te heerschen, in weêrwil van de pogingen van kwalijkgezinden, om beweging te verwekken. Er werden veelvuldige bijeenkomsten van de heeren *Arguelles* en *Heros* met den Engelsch hen gezant opgemerkt. — De muitzucht onder het leger van *Espartero* was ten top gestegen.

De gisteren alhier loopende geruchten omtrent de Spaansche zaken (die, bij gemis van telegraphische tijdingen heden weder vermenigvuldigd zijn, en er door sommigen beweerd werd dat het ministerie *Calatrava* hersteld en *Espartero* in staat van beschuldiging gesteld was) zijn door de gewone berigten uit de hoofdstad niet bewaarheid geworden. In tegendeel blijkt dat de Cortes den 22sten een adres aan de koningin Regentes hebben gezonden, waarbij zij hunne afkeuring van het gebeurde op den 18den ernstig, maar in vrij bedaarde bewoordingen, te kennen geven, en hunne medewerking aan H. M. ten beste des lands aanbieden.

— Omtrent de krijgsverrigtingen is heden wederom niets van eenig aanbelang bekend geworden. Uit Saragossa meldt men van den 24sten, dat don *Carlos* den 22sten te Azuara zoude vernachten; een groot deel zijner magt had last gekregen, om zich op Herera te rigten. *Azner* en *Quiles* zonden zich naar den kant van Badenos begeven. *Iberena* was, volgens de laatste berigten, te Belchite aangekomen.

— Het *Journal des Debats* treedt heden in eene lange beschouwing over de spaansche zaken, waarin het gevoelen wordt voorgezet dat noch eene volksregering als die van 1792 in Frankrijk, noch het » monniken-despotismus" der regering van don *Carlos*, eenigen duur in Spanje zouden kunnen hebben; maar dat echter de zegepraal van den pretendent nog minder wenschelijk zou zijn dan regeringloosheid, door de terugwerking die dezelve in de onderscheidene staten van Europa, maar vooral in Frankrijk hebben zoude. — Don *Carlos* wordt in dit betoog een domme (*imbécile*) vorst genoemd.

— Ter beurze van heden heeft de liquidatie den handel in industriele aandeelen eenigzins gestremd. De spaansche rente onderging eenige rijzing; de notering was: 5 pCt. 110,55, 40; 3 pCt. 79,10, 79; Sp. Ard. 20¼, ⅜, 21, 20¾; Pass. 4¼; Dif. 7¼; Náp. rent. 97, 96,90; Rom. L. 101; Port. 3 pCt. 25⅝, ½.

Duitschland.

FRANKFORT, den 3osten Augustus.

Men wil hier dat de graaf *Matuchewitz*, laatstelijk russisch gezant te Napels, die voor eenige dagen in deze rijksstad is aangekomen, bestemd zou zijn om graaf *Pozzo di Borgo*, indien al niet definitief, dan althans tijdelijk, als gezant van Ruisland te Londen te vervangen.

— In het dagblad van Keulen leest men het volgende berigt:

« Uit eene goede bron kunnen wij de hoogelijke tijding mededeelen, dat de op den 9den Junij vastgestelde statuten voor de Rijnsche spoorweg-maatschappij door de hooge regering bekrachtigd, en aan die maatschappij tevens de uitoefening van het regt van onteigening toegekend is. Verscheiden bepalingen omtrent de verhouding der maatschappij tot den Staat en het publiek zijn ter latere vaststelling voorbehouden. De maatschappij voor den spoorweg tusschen Rhijn en Weser heeft op gelijke wijze de Koninklijke bekrachtiging erlangd.

» Zoo kan dan nu de daarstelling van twee der belangrijkste spoorwegen zeer spoedig eenen aanvang nemen; want ongetwijfeld zullen de beide maatschappijen het gemelde voorbehoud geenszins als beletsel beschouwen, te minder daar zij door hare te Berlijn aanwezige afgevaardigden nog versterkt geworden zijn in de overtuiging van de welwillende en billijke bedoelingen der regering, ten aanzien dezer spoorwegen. »

— Men zegt dat reeds veertien zwitsersche kantonregeringen besloten hebben, een weigerend antwoord te geven, bijaldien het Fransch gouvernement de verbanning van prins *Louis Bonaparte* van het grondgebied der republiek mogt vorderen.

— Uit Rome schrijft men van den 4den dezer:

» Nadat de illuminatien der stad en de menigvuldige processien een einde genomen hebben, heeft de cholera, gelijk te verwachten was, gisteren en heden aanmerkelijk toegenomen. De regering bewaart intusschen voortdurende daarover het stilzwijgen; er worden nog altijd gezondheidspassen afgegeven, en de gerechten wegens het niet bestaan der ziekte worden opzettelijk uitgestrooid, ten einde het volk niet door eene openlijke bekendmaking te verontrusten; zoodra echter de verwachte troepen hier aangekomen zijn, zal waarschijnlijk zulk eene bekendmaking plaats hebben. De vrees, dat de geruchten wegens vergiftiging, die bij de mindere klassen in omloop zijn, zich meer en meer zouden verspreiden en tot ongeregendheden aanleiding geven, heeft zich maar al te zeer bevestigd. Den laatsten avond der verlichting is een jong Engelschman het slagtoffer daarvan geworden. Op de Piazza Montamara zag hij een zeer schoon kind bij eenige vrouwen staan en wilde aan hetzelve eenig suikergebak geven, toen de daar verzamelde wijven over hem heen vielen met het geschreeuw: » Slaat den vergiftiger dood! » Een hagelbui van steenen velde hem ter aarde en nu werden hem nog een aantal dolksteken toegebragt. Reeds had het gepeupel eenen hoop stroo bijeengesleept en wilde den halfdoode verbranden, toen het aan de gendarmerie met veel moeite gelukte hem te bevrijden en naar het hospitaal te brengen, alwaar men intusschen aan zijn behoud wanhoopt. »

— Terwijl men in Frankrijk stellig verzekert dat het eskader van den Kapidan Pacha in last heeft om troepen voor den dey van Constantine te Tunis te ontschepen, meldt men uit Smyrna van den 6den dezer: « Er loopen hier bij voortduring allerlei geruchten omtrent de vloot van den Kapudan-Pacha, die in de beste orde door onze wateren gezeild is, maar dezelve verdienen geen geloof en het is zeker dat dezelve desen togt alleen ondernomen heeft, om den Onderkoning van Egypte gade te slaan en tevens de manschappen te oefenen. — Uit Alexandrie hebben wij berigten tot 28 Julij, volgens welke de Onderkoning zich nog op Kandia bevond, ten einde zich geld en rekruten te verschaffen. Nieuwe belastingen en eene nieuwe ligting van krijgsvolk waren reeds aldaar uitgeschreven worden."

Nederlanden.

HAGA, den 2den September.

Van den Helder schrijft men van den 31sten Augustus:

» Gisteren vereerde Z. K. H. de Prins Admiraal en Kolonel Generaal, vergezeld van Hoogstdezelfs adjudant, den Kapitein ter zee *van der Hoeh*, deze vesting en zeehaven, met een bezoek.

» Ten 9½ uur nam Z. K. H. het alhier ter reede liggend exercitie-Smaldeel en de aldaar gestationeerde kanonneerbooten in oogenschouw, terwijl Hoogstdezelve, bij het lossen op, en verlaten van de reede, met salvo's uit het geschut werd begroet.

» Daarna heeft Z. K. H. de nieuw aangelegde werken in de forten Erfprins en Kijkduin, zoo mede Zr. Ms. Wachtschip *Kenau Hasselaar* en het Maritime Etablissement Willemsoord, bezocht en is Hoogstdezelve, bij het middagmaal, waaraan de onderscheidene autoriteiten het genoegen hadden deel te nemen, te hebben genoomen, ten 10½ uur weder van hier naar 's Gravenhage vertrokken.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 25sten dezer zijn benoemd: Tot substituut-officier bij de regtbank van eersten aanleg te Zwolle, mr. *D. H. Wichertink*, en tot substituut-officier bij de regtbank van eersten aanleg te Leeuwarden mr. *D. J. A. baron van Harinxma Thoe Slooten*.

Verder is door Zijne Majesteit eervol ontslag verleend aan den ontvanger der registratie *L. C. Enschedé*, te Nieuwer Amstel, en aan mr. *P. van Limburg Brouwer*, administrateur van 's Rijks domeinen in de provincie Overijssel en in zijne plaats benoemd *P. S. Hoboken*, kapitein-adjudant bij de mobiele schutterij van dat gewest.

— Men vernoemt dat het den Koning behaagd heeft om aan den ridder *D. J. den Beer Poortugaal*, bij kabinets-schrijven van den 20sten Augustus ll., Hoogstdezelfs dank te betuigen voor het vervaardigde dichtstuk ter gelegenheid van 's Konings geboorte-feest vervaardigd, hetwelk met welgevallen door Z. M. is aangenomen.

— Bij besluit van Z. M. van den 25sten dezer, is het bij het 14de artikel van het koninklijk besluit van 31 December 1834 vastgesteld tarief der ijkloonen voor het bier- en azijn-vaatwerk

gewijzigd als volgt: Voor elk vat van 10 tot 12 kan ingesloten 1½ cent; van 25 tot 40, 2½ ct.; van 45 tot 100, 15 ct.; van 150 kan, 7½ ct., van 200 kan, 10 ct.; zullende voor den waterij het dubbel dezer ijkloonen mogen gevorderd worden.

— Zijne Majesteit de Koning heeft bepaald dat de oproepingen, gedaan aan de veenlieden tot het onderteekenen hunner rekeningen naar aanleiding van § 5 van art. 30 der accijnswet op den turf, van den 26sten December 1833 (Staatsblad nº. 72), *gratis* voor zegel zullen worden gevisseerd en geregistreerd.

— Uit Amsterdam meldt men van gisteren:

» Gisteren namiddag is er brand ontstaan in de woning van *Cornelis van Rijn*, koopvaarder en verwdoende in hout en turf in de Leidschekruisstraat bij de dwarsstraat, onder Nº. 26, welke dadelijk zoodanig in hevigheid toenam, dat die woning geheel is uitgebrand en de voorhanden zijnde voorraad van hout en turf, benevens het beddengoed, meubeltjes en kleedingstukken eene prooi der vlammen zijn geworden, en de bewoner en zijn huisgezin thans van alles verstoken en daardoor in behoeftige omstandigheden geraakt zijn; zijnde niets tegen brandschade verzekerd. Ook het achterste gedeelte van het bovenhuis is zeer beschadigd. Door de hulp van zeven brandspuiten en voornamelijk door de dadelijke wenking van die weinige schoenburgs, was men den brand nagenoeg in een uur tijds meester."

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (1 *September*) was de notering als volgt: Belg. 101¾; O. Met. 104¾; Sp. Ardoin 18⅝; Diff. 7; Nap. 90; B. Tavolière 57; Sicil. 91¾; Rom. L. 100; dito Cert. te Antw. 97; Braz. 86. Wisselkoers op Amsterdam en Rott. pari.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Griekenland. — Over de tegenwoordige gesteldheid der letterkunde en der drukpers in *Griekenland* geeft de *Augsburgsche Zeitung* in een harer jongste Nummers een overzigt, waaruit wij hier het voornaamste trekken. » Niet zonder bevreemding vraagt men, wanneer men in elke straat van *Athene* een of meer drukkerijen ziet, wat toch, met uitzondering van het vrij aanzienlijk getal dagbladen, al deze persen werk verschaft, en die vraag is niet ligt, voor den boekdrukker zelven, wellig het moeijelijkste, te beantwoorden. Toen na 's konings komst en de vestiging van het regentschap de rust in *Griekenland* begon te heerschen, zag men neven de koninklijke drukkerij een aantal bijzondere drukkerijen oprigten, welke deels door de uitgave van couranten, deels door het drukken van [illegible] aanmerkelijk gewin opleverden. Tot dit tijdstip behoorden onder anderen de meeste dichtkundige werken der gebroeders Soutzos, onderscheidene vertolkingen der wetenschappelijke geschriften van Polyzoïnes, Athanasius en anderen; talrijke deelen van uitgaven en paraphrasen van classieke werken, benevens de schriften van N. Dukas, enz. Het voorbeeld van den snellen bloei dezer drukkerijen bewoog, inzonderheid sedert de verplaatsing van den zetel des besturs naar *Athene*, een aantal personen, van welke sommigen zelfs geen denkbeeld van het vak hadden, om hunne kleine kapitalen met het oprigten van drukkerijen te besteden. Weldra overtrof het getal drukkerijen zeer verre de behoefte en de nieuwe Didots en Brockhaus's zagen zich genoodzaakt, wilden zij in stand blijven, om alles te drukken wat hen in handen kwam. De onevenredigheid tusschen het getal drukkerijen, het aantal couranten en de bevolking, moet natuurlijk eene zeer nadeelige werking op de nieuwere griekse letterkunde hebben. De geldmiddelen en de kooplust van het algemeen putten zich uit met de uitgave en de aanschaffing van kleine werkjes en vlugschriften, meest overzettingen uit vreemde talen; de schrijvers welke iets meer konden doen, vinden, zoo zij niet tot de redactie van bladen behooren of [illegible] er onder hebben, voor het [illegible] tot hunnen arbeid. De staatkundige journalistiek overheerscht de ontluikende letterkunde en heeft als het ware de poëzij vergiftigd. Terwijl *Griekenland* in zijne nationale gezangen, zijne tragedien en klephtenliedenen een schat van echte poëzij bezit, welke men behoorde aan te kweeken en te veredelen, schijnen de dichters in de hoofdstad, of zij die zich daar voor zoodanig uitgeven, geen denkbeeld daarvan te hebben. Sedert Alex. Soutzos het voorbeeld der staatkundige satyre gegeven heeft, menen alle jonge dichters, onverschillig of zij er den aanleg toe bezitten of niet, denzelfden weg te moeten inslaan, wat hun aan echt vernuft ontbreekt, door de opgerijmdste aanvallen, in het staatkundige zoowel als het burgerlijke, trachtende goed te maken. Dit geldt onder anderen bijzonder eenen jongen dichter, Orphanides uit *Smyrna*, die onder den titel *Menippos*, reeds twee deelen met hekeldichten uitgegeven heeft; een nieuw blijspel, *de vraatzieke familie*, naamloos uitgegeven, doch voor welks schrijver men algemeen den gewezen minister Rallos hield, draagt van die neiging tot staatkundige satyre eveneens den stempel. Doch ook de oudere, overigens niet onverdienstelijke dichters, zoo als de heer Rhangavis, de vader, die zich vreemd van de staatkunde houden, weten den regten nationalen toon niet aan te slaan. Gezegde dichter, onder anderen, vergenoegt zich met in het grieksch de oude fransche treurspelen over te brengen en zoekt daarbij zijne verzen in de vormen der fransche school gebeeld te houden. Het blijkt alzoo uit dit overzigt, dat de nieuw ontlokene griekse letterkunde nog veel te worstelen heeft met de bezwaren aan den tegenwoordigen toestand van het land verbonden en dat zij eene krachtige met beleid en verspronkelijkheid bestierde hand zal behoeven, om haar daarboven te verheffen en op eenen universeelen nationalen weg voorwaarts te doen streven.

Italie. — Omtrent den onlangs overleden geschiedschrijver Ch. Botta vindt men thans nader het volgende gemeld: » De dood van Botta is een groot verlies, 't welk buitengemeen levendig zal gevoeld worden zoo door zijne landgenooten als door de geleerden van andere landen. Weinig schrijvers hadden zooveel genot van zijne vermaardheid als hij. Reeds bij zijne eerste optreding in de letterkundige loopbaan, verwierf hij door zijne *Histoire de la guerre de l'Indépendence des Etats-Unis* algemeene toejuiching. Zijn roem werd door zijn later uitgegeven werk *Histoire de l'Italie de* 1789 à 1814 nogverhoogd. Dit werk viel in weinig tijds de eer van veertien uitgaven ten deel, later werd het bekroond door de *Academia della Crusca*, die bij de uitdeeling van den vijfjarigen prijs, alle mededinging ter zijde stellende, hem alleen den prijs toekende. Na zulk een schitterend getuigenis der verdiensten van Botta door gezegde beroemde Akademie, volgde eene nieuwe hulde, die, hoewel minder openbaar, desniettemin zeer streelend voor hem was. Naauwelijks was het bekend, dat hij de grondslagen voor zijn laatste werk *Histoire de l'Italie depuis Guicciardin jusqu'en* 1789 legde, of eene vereeniging van een honderdtal personen, stelde terstond de noodige fondsen voor de volvoering van dezen grooten en moeijelijken arbeid te zijner beschikking. Aan dit werk, hetwelk den schrijver tien jaren arbeids kostte en hem den bijnaam van den hedendaagschen Tacitus in *Italie* deed verwerven was eene grootsche gedachte verbonden, voor den schrijver die er het voorwerp van was; en voor hen die, aldus de letteren aanmoedigende, een navolgenswaardig voorbeeld gaven. Botta heeft ook een dichtstuk vervaardigd, *Camillo* geheeten, alsmede eene opmerkelijke voorrede voor de beschrijving van *Italie* van Guicciardini, die de zijne voorafgaat. Men gelooft niet dat hij onuitgegeven handschriften heeft nagelaten.

Afrika. — Op een togt door de fransche hoofdbevelhebbers in het rijk van Algiers gedaan, om de plaats te bepalen maar het materieel enz. voor den togt van *Constantine* moet verzameld worden, heeft men in de nabijheid van de rivier *Seybouse* antieke baden, thans de baden van *Hammamm's-khoutin* geheeten, bezocht. Men heeft daar steenen bogen, een aqueduc en overblijfselen van een oud gebouw ontdekt. Op een op den grond liggend brok steen las men de woorden *D. M. Pomponio.* Men meende dat daar ter plaatse gedane opgravingen tot belangrijke ontdekkingen zouden leiden.

Nederlanden. — In ons nommer van den 31sten ll. werd, in deze afdeeling van ons blad, onder de rubriek *Italie*, een berigt geplaatst, den heer Mezzofanti betreffende. Het was door ons overgenomen uit het *Conversations-Blatt der Frankforter Ober-Post-Amts Zeitung.* Wij hebben sedert eene tegenspraak op dit berigt, ontvangen, hetwelk onpartijdigheid en waarheidswille ons hier in zijn geheel doet plaatsen:

» Het komt mij belangrijk voor, te melden, dat het door
» de Redactie van de *Bredasche Courant*, in haar nommer
» van 31 Aug., ll., opgenomen berigt omtrent den » *Taalreus*"
» Mezzofanti (gelijk Byron hem aanduidt) *van allen grond ontbloot*
» *is.* Den 17den April dezes jaars heb ik het genoegen gehad,
» de heer Mezzofanti, te *Rome*, in de Boekerij van het Vatikaan,
» aan te treffen. Later nog heb ik gelegenheid gevonden, om hem
» te midden van 40 *natiën*, in de *Propaganda*, vlugge gesprekken
» met die allen te hooren voeren; terwijl deze uitstekende
» Priester mij tevens een doorslaand bewijs zijner ervaring ook in
» *onze* Moedertaal heeft gegeven, door een zesregelig antwoord in
» *Hollandsche verzen* op de Dichtregelen, welke ik in zijn « Album »
» geschreven had.

» Het fabeltje zijner *krankzinnigheid* is vroeger reeds in omloop
» geweest; doch over de *bron* daarvan behoude ik mij voor,
» elders te spreken, genoeg, meen ik, dat men thans wete:
» Joseph Mezzofanti, *Italië's* vreemdste wonder, is alles behalve
» *zinneloos*, en moet, in plaats van tusschen de krankzinnigen te
» *Napels*, onder de grootste verstanden van *Rome* gezocht worden.

JAN. J. F. WARNSINCK.

GRAANMARKT.

Te Amsterdam.

Van Vrijdag 1 September.

TARWE. — Ruim prijshoudend met handel bij partij: 129 pd wits. Poola. *f* 272; - 127, 128 pd. Rost. *f* 220, 224; - 130 pd. j. Gron. *f* 220; - 122, 126 pd. roodb. Koningsb. *f* 212, 230; - 126 pd. j. Zeeuws. *f* 198; - 126 pd. Pomm. *f* 218.

ROGGE. — Mede prijshoudend: 120 pd. j. Pruiss. *f* 149; - 127 pd. n. Drents. *f* 160; - 128 pd. n. Riga *f* 164.

GERST. — In een deel: 102 pd. Vr. zomer *f* 106; - 104 pd. dito winter *f* 108.

HAVER. — Prijshoudend: 89 pd. dikk. *f* 88; - 78 pd. puike Pops *f* 75, 78.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — 1 à 2 ℒ lager; Eijerlandsch 47 ℒ; Zeeuwsch 47 ℒ; Pomm. 44 ℒ; Oud. Voorl. 41 ℒ; op 9 vat, dadelijk, en Sept. en Oct. 50 ℒ.

LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAPOLIE. — Ieder Vlauwer: per 6/w. ƒ 33¼; vlieg. ƒ 32½, ½; Sept. ƒ 32¼ à 32; Oct. ƒ 32 à 31¾; November ƒ 31¾; December 31½.

LIJNOLIE. — Vlieg. ƒ 28.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (1 *September*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52 7/16, ½; ditto 5 pCt. 106 11/16, ⅝; Kansb. ƒ 22 3/8, 7/16; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93¾; ditto 3½ pCt. 75½; Handelm. 160¼, 159⅞, 160⅛; Oost-Indie 5 pCt. 98⅜, ½; Ard. van 85 £ 18 5/8, 7/16.

*** De ondergeteekende, vernomen hebbende dat men hier en elders, uit eigenbelang, in omloop heeft gebragt, dat zijne *Collecte der Koninklijke Nederlandsche Loterij*, reeds eenigen tijd heeft opgehouden, vindt zich in de verpligting, aan het geëerde Publiek bekend te maken, dat dit bezijden de waarheid is; dat bij hem, als vroeger, HEELE, HALVE en andere GEDEELTEN van LOTEN zijn te bekomen, aan deszelfs Kantoor op de Veemarkt, wijk D, n°. 178.

Hij neemt tevens de gelegenheid waar, zich bij voortduring in de gunst van zijne toegenegenen aan te bevelen, terwijl hij zich durft vleijen, door eene prompte bediening, datzelfde vertrouwen te zullen waardig blijven, waarvan hij reeds zoo vele jaren heeft mogen genisseren.

BREDA, A. L. POLAK.
den 31. Augustus 1837.

§§§ De ondergeteekende, geëxamineerd MOND-, KIES- en TANDMEESTER, wonende te *'s Bosch*, berigt het geëerd Publiek dat hij te spreken en te ontbieden zal zijn den 4den dezer te *Rozendaal* in het Logement DE ROSKAM, den 5den te *Bergen-op Zoom* in het Logement DE KROON, den 6den te *Steenbergen* bij den Logementhouder VAN MEEL, den 7den in de *Willemstad* in de ORANJE-SOCIETEIT.

Hij neemt de vrijheid, zijne hooggeachte Begunstigers op te merken dat hij KUNST-TANDEN plaatst, die de natuur volkomen gelijken, en tevens dat hij geen Compagnons heeft, maar zijn Vak uitsluitend in persoon uitoefent.

S. PINKHOFF,
Geëxam. Tandmeester.

Azijnmakerij de Fortuin.

WIJN-AZIJN per Oxhoofd . . . . . ƒ 15,—
» » Anker . . . . . « 3,—
BIER » » Last . . . . . « 65,—

GOES, ROSDIJK & PLAAR.
1 September 1837.

*** Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijnen Principaal, op Woensdag den 6. September 1837, des voormiddags ten 10 ure, aan het einde der Lange-Brug, buiten de Antwerpsche Poort, te Breda, overgaan tot den Openbaren Verkoop van:

Eenige nieuwe eiken ZAAGBLOKKEN, 150 d'to Deelen van 5 tot 6 duim zwaar, 300 stuks Boven-Dekdeelen, 300 ditto Onder-Dekdeelen, eene groote partij nieuwe eiken Ribben, Schalen, Overleggers, Stoven, Beschoeijing, Heipalen en Brandhout, Planken, Ribben en Kozijnen, en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

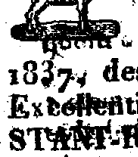

De Notaris H. R. BECKERS, residerende te *Tilburg*, zal aldaar op den *Heuwel*, voor het Logement de *Gouden Zwaan*, op Donderdag den 7. September 1837, des voormiddags om 11 ure, ten verzoeke van Zijne Excellentie den Heere Luitenant-Generaal Baron DE CONSTANT-REBECQUE, publiek om *kontant* geld Verkoopen:

Drie fraaije en goed gedresseerde Engelsche RIJ-PAARDEN, welke dagelijks te zien zijn in den Stal van de Wed. N. SMULDERS, op den *Heuwel* voormeld.

§§§ De Notaris MOLENGRAAF, residerende te *Tilburg*, zal voor zijne Principalen, aldaar ten huize *Pasbuiten*, van JAN VAN HAREN, op Maandag den 11den September 1837, provisioneel, en op Maandag den 25sten dier maand, telkens des namiddags 5 ure, finaal, publiek Verkoopen:

1°. De westelijke helft of gedeelte van een kapitaal hecht sterk HUIS met GROND en ERVE, bestaande in eene ruime Arduinen Stoep, grooten Kelder, vier ruime Benedenvertrekken, vier ruime Boven-Kamers, Zolders en Openplaats, groot in grond ongeveer 3 roeden, 44 ellen, staande en gelegen te *Tilburg*, wijk kerk, belend oost en noord de Verkoopers, west volgend Perceel en zuid de Straat; zeer geschikt om met weinige kosten te worden ingerigt zoowel tot Heerenhuis als, door deszelfs stand in het volkrijkste gedeelte der Stad, tot het uitoefenen van allerlei Handel, Winkelnering of ander bedrijf.

2°. Een stuk GROND, groot ongeveer 2 roeden, 50 ellen, voor Bouwplaats zeer geschikt, allervoordeeligst gelegen te *Tilburg*, ten westen van het eerstgemelde perceel.

Deze koopen zullen ook in massa worden geveild.

Breeder bij de biljetten omschreven.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Heer P. C. L. VAN DOOREN en ten kantore van den voornoemden Notaris te *Tilburg*.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.
Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNS; te Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BEER; te Dordrecht bij C. SMITS aan den Rietdijk; te Rotterdam bij N. SPRUYT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij STAAS.

Bij BROESE & Cie, te *Breda*, zijn de navolgende WERKEN verkrijgbaar:

Oeuvres complètes de BUFFON, superbe édition de Paris, revue par M. A RICHARD, professeur à la faculté de Médecine de la capitale de France. 20 magnifiques vol. cartonnés, avec des superbes planches colorées. ƒ 93,50.

JOMINI, Histoire critique et militaire des Guerres de la Révolution; 15 beaux vol. in 8°. avec un Atlas, composé de 36 Plans de Batailles ou Cartes de marches. ƒ 88,45.

Ephémérides universelles, ou tableau religieux, politique, littéraire, scientifique et anecdotique, présentant pour chaque jour de l'année, un extrait des annales de toutes les nations et de tous les siècles, depuis les temps historiques jusqu au 1er Janvier 1828, par les plus célebres savans ou hommes de lettres, mises en ordre et publiées par M. EDOUARD MONNAIS, 12 beaux vol. in 8°., reliés. ƒ 50,—

Voyages dans la Grande Bretagne, entrepris par le baron CH. DUPIN, relativement aux services publics de la guerre, de la marine et des ponts et chaussées, au commerce et à l'industrie, depuis 1816. 6 beaux volumes cartonnés avec superbe Atlas. ƒ 36,—

DE ROUSMARD, Essai général de fortification, d'attaque et défense des places, 4 beaux vol. 8°. avec Atlas. ƒ 20,—

Abrégé de la nouvelle géographie universelle, physique, politique et historique, d'après le plan de WILLIAM GUTHRIE, rédigé, depuis son origine (1800), jusqu'à ce jour par HYACINTHE LANGLOIS, ouvrage et belle édition de Paris, 3 gros volumes in 8°. ƒ 10,—

JOMINI Atlas portatif pour l'intelligence des relations des dernières Guerres, publiées sans plans; notamment pour la vie de NAPOLEON. ƒ 15,30.

Vie politique et militaire de NAPOLEON, racontée par lui-même, au tribunal de CÉSAR, D'ALEXANDRE, et de FRÉDÉRIC, 4 beaux vol 8°. ƒ 14,75.

Le règne Animal, distribué d'après son organisation pour servir de base à l'histoire naturelle des animaux et d'introduction à l'anatomie comparée par le baron CUVIER, 3me édition, 3 beaux volumes grand in 8°. ƒ 12,—

Histoire de la Révolution Française, par M. A. THIERS, de l'académie Française, huitième édition, suivi d'une continuation et précédée du résumé de l'histoire de France par FELIX BODIN, 2 superbe vol. ƒ 11,60.

Oeuvres de LAMARTINE, de l'Académie Française, édition complète, 1 grand vol. in 8. avec portrait et planches. ƒ 7,—

Leçons Françaises de Littérature et de morale par MM. NOEL et LA PLACE, vingtième edition, augmentée de notes, d'une liste biographique des auteurs cités et d'un Resumé de l'histoire de la Littérature Française, par A. BAYON, 1 beaux vol. gr. in 8°.

Elémens de physique expérimentale et de météorologie par Mr. POUILLET, 1 vol. gr. in 8°., avec superbe Atlas, contenant 33 planches. ƒ 8,—

Dictionnaire Universel de la Langue Française, avec le Latin et des Etymologies, par P. C. V. BOISTE, septième édition, considérablement augmentée et corrigée. 2 superbe vol., gr. in 8°. relié. ƒ 12,—

Dictionnaire Français-Allemand, Anglais, ouvrage complet, rédigé sur un plan entièrement nouveau, à l'usage des trois nations; seconde et superbe édition. ƒ 7,—

Cours Elémentaire d'art et d'Histoire Militaires, à l'usage des élèves de l'école royale spéciale militaire, par L. ROCQUANCOURT, troisième edition, revue et considérablement augmentée, 1 vol. gr. in octave, de plus de 600 pages. ƒ 4,—

Aide-mémoire à l'usage des Officiers d'Artillerie, 1 vol. 8°. ƒ 3,50.

Geschichte Gustav Adolph's, König von Schweden und seines Zeitalters, aus allen Ständen, bearbeitet von Professor GRAHAM. mit 7 Portraits, 3 Abbild. und 1 Holzschnitt, in einem Bande gr. in 8°. cartonnirt. ƒ 3,—

Friedrich der Grosse, König von Preussen, sein Leben und Wirken in der bis einer gedrängten Geschichte des siebenjährigen Krieges für Leser aller Stände nach den besten Quellen historisch biographisch bearbeitet von THEODOR CHARDEN. Dritte Auflage in zwei superbe cartonnirten Bänden, mit 6 Schlachten, 3 Lithographien und 25 Holzschnitten. ƒ 5,—

Te Breda, bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.